

VERSLAG DOORLICHTING

VRIJE BASISCHOOL TE MERKSEM

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 6858

Instelling Vrije Basisschool
Winkelstap 108 - 2170 MERKSEM

Beleidsverantwoordelijke Koen VAN GEEL

Telefoonnummer 03 645 99 15

E-mail info@sint-jozef.net

Website www.sint-jozef.net

Bestuur VZW Koba NoordkAnt
Nooitrust 4 - 2390 MALLE

Scholengemeenschap JOVIGROJO
Terlindenhofstraat 220 - 2170 MERKSEM

Centrum voor leerlingenbegeleiding Vrij CLB De Wissel Antwerpen
Hallershofstraat 7 - 2100 DEURNE

Start- en einddatum doorlichting 18/03/2024 - 21/03/2024

Inspectieteam Liesbeth NIJS
Jan SPELTINCX

Inhoud

1	Toelichting	3
1.1	Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?	3
1.2	Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?	3
1.3	Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?	3
1.4	Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?	4
1.5	Hoe gaat het verder na de doorlichting?	4
2	Administratieve situering	6
3	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	7
4	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	9
4.1	De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling	9
4.2	Nederlands in Lager onderwijs	10
5	Respecteert de school de regelgeving?	12
6	Samenvatting	13
6.1	In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?	13
6.2	In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?	14
6.2.1	De onderwijsleerpraktijk	14
7	Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen	15
8	Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijkeonderwijskansenbeleid	16

1 Toelichting

1.1 Wat onderzoekt de onderwijsinspectie tijdens een doorlichting?

De centrale onderzoeksvragen zijn:

1. In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit, met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de leerlingenbegeleiding?
2. In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs waarbij het onderwijs en de begeleiding op maat, de leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak, de effectieve feedback en de leerlingenevaluatie tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit en respecteert ze de regelgeving?

1.2 Hoe voert de onderwijsinspectie haar onderzoeken uit?

De onderwijsinspectie gaat na of de school tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Om de onderzoeksgegevens te verzamelen, gebruikt ze verschillende onderzoeksmethoden en raadpleegt ze uiteenlopende bronnen (kwantitatieve en kwalitatieve data, documenten, observaties, gesprekken en gevalstudies). De onderwijsinspectie betreft ook relevante stakeholders bij de onderzoeken.

1.3 Hoe beoordeelt de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie situeert de kwaliteitsontwikkeling en de kwaliteit van de school aan de hand van ontwikkelingsschalen. Zo wil ze de school stimuleren om de kwaliteit te (blijven) ontwikkelen. De ontwikkelingsschalen zijn gebaseerd op het OK en bestaan telkens uit vier niveaus.

Beneden de verwachting

Er zijn meerdere essentiële punten ter verbetering.

Benadert de verwachting

Er zijn, naast sterke punten, ook nog meerdere punten ter verbetering. Daardoor komt het geheel nog niet tegemoet aan de verwachting.

Volgens de verwachting

Er zijn veel sterke punten en hoogstens kleine punten ter verbetering. Het geheel komt tegemoet aan de verwachting.

Overstijgt de verwachting

Er zijn veel sterke punten, met inbegrip van significante voorbeelden van goede praktijk.

Het ontwikkelingsniveau **volgens de verwachting** bevat de kwaliteitsverwachtingen uit het OK. Dit niveau betekent dus voluit *volgens de verwachting uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit*.

Het ontwikkelingsniveau **overstijgt de verwachting** bevat dezelfde kwaliteitsverwachtingen als **volgens de verwachting**, maar voor dat niveau verwacht de onderwijsinspectie ook een voorbeeld van goede praktijk. De criteria voor een voorbeeld van goede praktijk zijn:

- De praktijk overstijgt het gangbare.
- De praktijk heeft bij kleuters / leerlingen een positieve impact op de resultaten en effecten.
- De praktijk is ingebed in de werking van de school of de werking van een deelteam.
- De praktijk is onderbouwd vanuit evaluaties of specifieke noden van de school of is gebaseerd op vernieuwde inzichten op het vlak van onderwijskwaliteit.
- De praktijk kan andere scholen inspireren.

1.4 Welke adviezen formuleert de onderwijsinspectie?

De onderwijsinspectie formuleert een advies aan de Vlaamse Regering over de verdere erkenning van de school. Bij de adviesbepaling heeft de onderwijsinspectie rekening gehouden met niet-beïnvloedbare contextfactoren te wijten aan de coronapandemie.

Er zijn twee adviezen mogelijk.

- Als de school in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een gunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - een gunstig advies zonder meer
 - een gunstig advies met de verplichting om te werken aan de tekorten.
- Als de school niet in voldoende mate tegemoetkomt aan de erkenningsvoorwaarden, formuleert de onderwijsinspectie **een ongunstig advies**. Dit advies heeft twee varianten:
 - Een ongunstig advies met mogelijkheid om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt op voorwaarde dat het bestuur van de school zich bij het werken aan de tekorten extern laat begeleiden. Indien het bestuur van de school gebruikmaakt van het recht om te verzoeken dat de procedure tot intrekking van de erkenning niet opgestart wordt en zich extern laat begeleiden, volgt er een nieuwe doorlichting. Die nieuwe doorlichting vindt plaats binnen een termijn die de onderwijsinspectie bepaalt op basis van de ernst en de aard van de tekorten en die minimum 90 dagen bedraagt.
 - Een ongunstig advies zonder mogelijkheid om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten. Het bestuur van de school kan een beroep indienen tegen die onmogelijkheid. Binnen de 60 kalenderdagen na het indienen van het beroep, onderzoekt een nieuw en paritair samengesteld doorlichtingsteam de argumenten die het bestuur van de school aangeeft om te rechtvaardigen dat er wel een mogelijkheid moet zijn om te verzoeken de procedure tot intrekking van de erkenning niet op te starten.

1.5 Hoe gaat het verder na de doorlichting?

De school ontvangt het doorlichtingsverslag enkele dagen na het einde van de doorlichting. Feitelijke onjuistheden kunnen op dat moment nog worden rechtgezet. Het advies en de inschalingen worden echter niet meer gewijzigd.

Uiterlijk binnen dertig kalenderdagen na de ontvangst van het doorlichtingsverslag kan het beleid of het bestuur van de school een bijkomende verduidelijking van het doorlichtingsverslag aanvragen bij de inspecteur-generaal. Die aanvraag gebeurt zoals aangegeven op de website van de onderwijsinspectie. De onderwijsinspectie plant de bespreking zo spoedig mogelijk en het beleid of het bestuur van de school bepaalt zijn vertegenwoordiging.

Voor meer informatie: raadpleeg www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be.

2 Administratieve situering

De school organiseert onderwijs in volgende vestigingsplaats(en):

- Winkelstap 108 - 2170 MERKSEM.

3 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

<p>Visie en strategisch beleid VOLGENS DE VERWACHTING</p>	<p>De school weet wat ze met haar onderwijs wil bereiken, hoe ze de schoolwerking wil vormgeven en hoe ze de ontwikkeling van de leerlingen wil stimuleren. Die visie is afgestemd op de input en de context van de school en op de regelgeving. Ze vindt breed en zichtbaar ingang in de schoolwerking. De school stimuleert de gezamenlijke verantwoordelijkheid om de visie te realiseren. Zo kan de school strategisch inzetten op een aantal doordacht geselecteerde prioriteiten, concrete doelen en succesfactoren om haar visie planmatig en op een haalbare manier te realiseren. De explicitering van het gelijke onderwijskansenbeleid, de finalisering van het kleuterevaluatiesysteem en het verhogen van de resultaten technisch lezen zijn hier voorbeelden van. De school stuurt haar visie bij waar nodig.</p>
<p>Onderwijskundig beleid VOLGENS DE VERWACHTING</p>	<p>De school geeft het onderwijskundig beleid in groeiende mate vorm aan de hand van doelgerichte maatregelen en afspraken op schoolniveau, deelteamniveau en individueel niveau. Ze beschikt over de nodige structuren en systemen om de afspraken en maatregelen te organiseren. Illustratief hiervoor zijn de geregelde overlegmomenten en het opstarten van de kwaliteitskaarten. De school ondersteunt de teamleden. De school kan de gezamenlijke doelgerichtheid nog verhogen via het verder verankeren van onderwijskundige afspraken en de structurele opvolging van vernieuwingen.</p>
<p>Cyclische evaluatie van de kwaliteit BENADERT DE VERWACHTING</p>	<p>De school evalueert relevante aspecten van de schoolwerking, maar heeft daarbij nog beperkt aandacht voor de evaluatie van de resultaten en effecten. Ze kan de evaluaties doelgerichter inplannen in haar beleidsvoering en daarbij op schoolniveau gericht aandacht hebben voor de systematische en cyclische evaluatie van de onderwijsleerpraktijk, de begeleiding, de gelijke onderwijskansen en de leereffecten. Dat biedt de school mogelijkheden om de effecten van haar inspanningen meerjarig en breed in kaart te brengen en grondig te analyseren. Op die manier kan ze haar prioriteitenkeuze en strategisch plan op korte, middellange en lange termijn hierop baseren.</p>
<p>Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit BENADERT DE VERWACHTING</p>	<p>De school evalueert haar kwaliteit beperkt doelgericht op basis van kwalitatieve en kwantitatieve bronnen. Ze laat kansen liggen om samen met de expertise van relevante partners een planmatige opvolging en diepgaande verwerking van genormeerde en gevalideerde toetsen uit te zetten en zodoende de betrouwbaarheid van de evaluaties te verhogen. De ontwikkeling van doeltreffend informatiegebruik of datageletterdheid kan hiertoe sterk bijdragen.</p>

Borgen en bijsturen De school heeft zicht op haar sterke punten en werkpunten, maar dat
BENADERT DE zicht is onvolledig. Het is een werkpunt om uit de verzamelde data
VERWACHTING groeikansen te selecteren, bij te sturen en de effecten van de acties op te
volgen. De eerste stappen in de ontwikkeling van kwaliteitskaarten
bieden een waardevolle insteek om structureel een aantal aspecten van
de werking te borgen en vast te zetten als toetssteen voor toekomstige
evaluaties.

4 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

4.1 De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling

Onderwijs en begeleiding op maat
VOLGENS DE VERWACHTING

Voor de kleuters met specifieke onderwijsbehoeften hanteren de leraren een cyclische aanpak als basis voor onderwijs en begeleiding op maat. Ze vormen een actueel beeld van de sterke punten en behoeften van de kleuter door observatie- en evaluatiegegevens en overleg met collega's en ouders te combineren. De leraren spelen gericht in op de onderwijsbehoeften van de kleuter en stemmen in overleg de maatregelen, het onderwijsleerproces en de evaluatie erop af. Het vormt echter een groeikans voor de leraren om in overleg, voor kleuters waarvoor de brede basiszorg niet volstaat, begeleidingsdoelen te bepalen die specifiek, resultaatgericht, evalueerbaar, realistisch en tijdsgebonden zijn. Door zorgvuldig de effecten van het maatwerk te monitoren en indien nodig gerichte aanpassingen in de begeleiding door te voeren, kan dit begeleidingsproces aan kwaliteit winnen.

Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak
VOLGENS DE VERWACHTING

De leraren ondersteunen het leren en ontwikkelen van de kleuters. Ze hebben doorgaans oog voor een geleidelijke, activerende, betekenisvolle en taalontwikkende aanpak. De leraren creëren geregeld een uitdagende en stimulerende leeromgeving. Zo zorgen ze voor ruimte voor exploreren en experimenteren en wisselen ze doelgerichte geleide en zelfstandige activiteiten af. Het vormt een groeikans voor de leraren om de metacognitieve aanpak verder gradueel en expliciet uit te bouwen. Het vastzetten van afspraken met betrekking tot woordenschatontwikkeling en basisdifferentiatie kan nog bijdragen aan de effectiviteit van het onderwijs. De leraren hebben oog voor het maximaliseren van de tijd om te leren en ontwikkelen.

Effectieve feedback
VOLGENS DE VERWACHTING

De leraren geven geregeld spontane feedback met het oog op de vooruitgang van de kleuters in het leer- en ontwikkelingsproces. Daarbij vertrekken ze meestal vanuit de leerervaringen van de kleuters en richten zij zich globaal op de vooropgestelde verwachtingen of doelen. De feedback is zowel op de persoon, het product als op het proces gericht. Feedback met als focus de zelfregulatie vindt veeleer uitzonderlijk plaats. De gegeven feedback is motiverend, constructief, duidelijk en gedoseerd en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Een gezamenlijke kritische reflectie over het geven van effectieve feedback aan kleuters gebaseerd op onderbouwde inzichten kan de kwaliteit van de feedback verhogen.

Leerlingenevaluatie De observatie en evaluatie sporen tot op een bepaalde hoogte met het
BENADERT DE gevalideerd doelenkader en het aanbod. Vanuit een recent
VERWACHTING veranderingstraject brengen de leraren de voortgang van de kleuters
 voor de taalontwikkeling en de motorische en zintuiglijke ontwikkeling in
 kaart. Het vormt echter een werkpunt om het lopende
 veranderingstraject op korte tijd te finaliseren zodat een scherp zicht
 ontstaat vanuit alle leergebieden op de sterktes en ontwikkelingsnoden
 van de kleuters. Zo kan de ontwikkeling van de kleuters over de jaren
 heen transparant, betrouwbaar en breed opgevolgd worden.

4.2 Nederlands in Lager onderwijs

Onderwijs en begeleiding op Voor iedere leerling met specifieke onderwijsbehoeften hanteren de
maat leraren een cyclische aanpak als basis voor onderwijs en begeleiding op
VOLGENS DE VERWACHTING maat. Ze vormen zich een actueel beeld over de leer- en
 ontwikkelingsvorderingen, de sterktes en de behoeften van de leerling.
 De leraren hebben daarbij expliciet aandacht voor de interesses van de
 leerlingen en zetten actief in op communicatie en samenwerking met de
 ouders van de leerlingen. De leraren spelen gericht in op de
 onderwijsbehoeften van de leerling en stemmen in overleg de zorgacties,
 het onderwijsleerproces en de leerlingenevaluatie erop af. Het vormt een
 groeikans om in overleg begeleidingsdoelen te bepalen die specifiek,
 resultaatgericht, evalueerbaar, realistisch en tijdsgebonden zijn. De
 opvolging van de effecten van het maatwerk en de eventuele
 doelgerichte bijsturing van de begeleiding krijgen zo meer kansen.

Leer- en De leraren leveren inspanningen om het leren en ontwikkelen te
ontwikkelingsgerichte ondersteunen. Ze laten echter nog kansen liggen om de aanpak
aanpak geleidelijk, activerend, betekenisvol en taalontwikkellend te maken. Zo
BENADERT DE expliciteren de leraren doelen en succescriteria niet altijd consequent. Ze
VERWACHTING laten hierdoor kansen liggen om aan te sluiten bij de voorkennis van de
 leerlingen en om tussentijds en op het einde van de les te kunnen
 terugblikken op de doelen en criteria. Vanuit traditie zetten de leraren
 sterk in op leespromotie. De leraren hebben nood aan wetenschappelijk
 onderbouwde kaders en inzichten om de aanpak effectief
 taalontwikkellend te maken. Die kunnen hen helpen om een verticale
 samenhang over leerjaren heen te realiseren en de initiatieven rond
 leespromotie in te bedden in een krachtige leesbevorderingsaanpak. De
 aandacht voor metacognitieve vaardigheden is een werkpunt.
 Strategieën aanbieden die het leren, het probleemoplossend denken en
 de zelfsturing bevorderen, kunnen hiertoe kansen bieden. Het is een
 uitdaging om de leertijd efficiënter te benutten en ervoor te zorgen dat
 de leerlingen meer oefenkansen krijgen.

Effectieve feedback VOLGENS DE VERWACHTING De leraren geven geregeld spontane feedback met het oog op de vooruitgang van de leerlingen in het leer- en ontwikkelingsproces. Daarbij vertrekken ze vanuit de leerervaringen van de leerlingen en richten zij zich globaal op de vooropgestelde verwachtingen of doelen. De feedback is zowel op de persoon, het product als op het proces gericht. Feedback met als focus de zelfregulatie vindt veeleer uitzonderlijk plaats. De feedback is duidelijk, constructief, gedoseerd en motiverend en vindt plaats in een klimaat van veiligheid en vertrouwen. Een gezamenlijke kritische reflectie over het geven van effectieve feedback op basis van onderbouwde inzichten kan de kwaliteit van de feedback verhogen.

Leerlingenevaluatie VOLGENS DE VERWACHTING De observatie en evaluatie sporen met het gevalideerd doelenkader en met het aanbod. De observatie en evaluatie zijn geïntegreerd in het onderwijsleerproces, transparant en breed. Zo maken de leraren gebruik van gevarieerde evaluatievormen en gebruiken ze de resultaten van de methodegebonden toetsen om differentiatie en remediëring in het verdere aanbod aan te bieden. De resultaten van genormeerde toetsen stemmen niet helemaal overeen met de resultaten van toetsen uit het onderwijsleerpakket en de klasobservaties. Het is een groeikans om hierover kritisch te reflecteren, gerichte bijsturingen door te voeren en op te volgen. De leraren betrekken de leerlingen in toenemende mate bij de evaluatie.

5 **Respecteert de school de regelgeving?**

De school moet zich engageren om aan volgende inbreuken op de regelgeving te werken:

- De eigen kwaliteit systematisch onderzoeken en bewaken.
 - Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 08/05/2009 - art. 6

6 Samenvatting

Legende

- = beneden de verwachting
- ◆ = benadert de verwachting
- = volgens de verwachting
- * = overstijgt de verwachting.

6.1 In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit?

In welke mate ontwikkelt de school haar eigen kwaliteit met bijzondere aandacht voor de aansturing en kwaliteitsbewaking van de onderwijsleerpraktijk en de leerlingenbegeleiding?

Visie en strategisch beleid	●
Onderwijskundig beleid	●
Cyclische evaluatie van de kwaliteit	◆
Betrouwbare evaluatie van de kwaliteit	◆
Borgen en bijsturen	◆

6.2 In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs?

In welke mate verstrekt de school kwaliteitsvol onderwijs waarbij het onderwijs en de begeleiding op maat, de leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak, de effectieve feedback en de leerlingenevaluatie tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen uit het referentiekader voor onderwijskwaliteit en respecteert ze de regelgeving?

6.2.1 De onderwijsleerpraktijk

	De onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling	Nederlands in Lager onderwijs
Afstemming op het gevalideerd doelenkader		
Onderwijs en begeleiding op maat	●	●
Leef- en leerklimaat		
Leer- en ontwikkelingsgerichte aanpak	●	◆
Effectieve feedback	●	●
Materiële leef- en leeromgeving		
Leerlingenevaluatie	◆	●
Leereffecten		

7 Advies betreffende de erkenning en aanbevelingen

De onderwijsinspectie formuleert over de verdere erkenning van de school een GUNSTIG ADVIES.

De onderwijsinspectie doet de volgende aanbevelingen met het oog op de verdere kwaliteitsontwikkeling van de school:

- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de kwaliteitsontwikkeling.
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor de onderwijsleerpraktijk in de kleuterafdeling.
- De ontwikkelkansen benutten met betrekking tot de onderwijsleerpraktijk voor Nederlands in lager onderwijs.

8 Uitspraken betreffende de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid

De onderwijsinspectie formuleert over de leerlingenbegeleiding en het gelijke onderwijskansenbeleid de volgende uitspraken.

- Uitspraak over de leerlingenbegeleiding: POSITIEF
- Uitspraak over het gelijke onderwijskansenbeleid: POSITIEF